

størst Forandring i Tallene opad eller nedad, er jo dette, i hvilket Omfang Landsretterne ville komme til at rejse ud og holde Ting paa de Tingssteder, som nu af Justitsministeriet maatte blive fastsatte. Det vil jo kun blive i faa Tilfælde i borgerlige Sager for Revisførelsens Skyld; det vil væsentligst blive i Nævningesager, som jo ogsaa ere dem, Lovforslaget særlig tænker behandlede ved Udsendinge fra Landsretten. Og da er det jo af den største Betydning, i hvor mange Sager der bliver Nævninger. Jeg henviser i saa Henseende til § 679 e., hvorefter Nævninger skulle anvendes i Sager, hvor „Strafarbejde eller Fortabelse af Embede, Bestilling eller Valgret maa antages at være forskyldt“. Men der fortsættes saa, at „i disse Sager bortfalder dog Nævningernes Medvirkning, naar sigtede eller hans Værge forlanger Sagen paadømt uden Anvendelse af Nævninger“. Hvor er det muligt at danne sig noget Skøn om, i hvilket Omfang sigtede eller hans Værge vil gøre det? Det er i alt Fald et Skøn, som man ikke med nogen Sikkerhed kan støtte sig til. I det følgende Litra f. hedder det, at Nævninger anvendes „i Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf, naar den, som kræver Erstatningen, begærer Spørgsmaalet, om saadan Erstatning tilkommer ham, afgjort under Medvirkning af Nævninger“. Det er naturligvis langt færre Sager, der der vil blive Tale om, antager jeg, men ogsaa de ere i hvert Fald afhængige af privates Ønsker. Og saa staar der til sidst følgende: „Ogsaa i andre Sager end de ovenfor nævnte kan Landsretten, naar Paatalemyndigheden og sigtede eller dennes Værge derom ere enige, bestemme, at Nævninger skulle medvirke“. Det er altsaa det omvendte, nemlig, at Sager, der efter Hovedregelen *ikke* skulle behandles for Nævninger, paa den Maade dog kunne gøres til Genstand for Nævningers Behandling. Ogsaa dette vil i høj Grad være bestemmende for, om Nævninger skulle anvendes, og dermed, om Landsretterne skulle ud at rejse, hvoraf atter følger alle de dermed forbundne Udgifter. Dette anfører jeg eksempelvis, for at de Herrer kunne se, hvorfor det er og maa være saa overordentlig vanskeligt at komme til nogen bestemt Klarhed over, hvad Bekostningen vil blive, før man ser det i Virkeligheden.

Naar det ærede Medlem fra Højrup havde det Mod at nævne et Tal som „nogle Millioner“ — var det vist — som Bekost-

ningen ved denne Lovs Udførelse, kan jeg ikke betegne det som andet end vildt. Man har jo før under Sagens Behandling her paa Rigsdagen foretaget Beregninger over, hvad Reformen vilde koste — altsaa med det tidligere paa Grundlag af Processkommissionens Forslag udarbejdede, af Folketinget gentagne Gange vedtagne og siden af Landstinget ændrede Forslag for Øje. Hvad disse tidligere af Folketing og Landsting vedtagne Forslag vilde koste, ønskede Landstinget Oplysning om i Samlingen 1904—05. Justitsministeriets Svar derpaa findes i Tillæg B. for samme Aar, Sp. 707 ff. Der opgøres Udgifterne ved den af Folketinget vedtagne Ordning til 6,085,011 Kr., og ved den af Landstinget vedtagne Ordning til 6,178,830 Kr. Men vel at mærke, derfra maa drages de nuværende Udgifter, som opgøres til 5,289,824 Kr. De Herrer ville se, at herefter skulde altsaa Udgifterne ved Folketingets tidligere Forslag kun blive omtrent 700,000 Kr. og ved Landstingets Forslag et Par Hundrede Tusinde Kr. mere. Det var Justitsministeriets daværende Opgivelse med Hensyn til det fuldstændige Lovforslag. Det godkendte Landstingets Flertal dog ikke. Det gjorde selv en Beregning over begge Forslag og rekapitulerede — det findes Sp. 737—38 — sin Beregning saaledes, at de Udgifter til Retsplejen, som afholdes af Statskassen, ville efter Retsreformens Gennemførelse kunne anslaaes, hvis Landstingets Forslag vedtages, til at bringe en Merudgift af 1,687,279 Kr., og hvis Folketingets Forslag vedtages, en Merudgift af 1,524,861 Kr., hvortil i begge Tilfælde maa lægges Delinkventomkostninger med 345,000 Kr., med andre Ord, i begge Tilfælde, baade efter Landstingets og Folketingets Forslag, henved 2 Mill. Kr. Det var det Resultat, Landstingets Flertal den Gang kom til, og det lagde sikkert ikke Fingrene imellem ved Beregningen af, hvad denne Reform, som aldrig har været Landstingets Hjertebarn, vilde koste. Naar man ved dette og samtidig ved — thi det kan ingen være uvidende om eller blot i Uklarhed over —, at den nuværende Reform maa blive meget billigere — det ærede Medlem fra Viborg (Sveistrup) opgjorde det til omtrent Halvdelen af det tidligere Forslag —, saa tror jeg, jeg har haft Ret til at betegne det ærede Medlems Udtalelser om, at denne Reform vil koste nogle Millioner aarlig, saaledes som jeg gjorde.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) spurgte i